

KÄÄPA KOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Õppenõukogu protokoll: 18.09.2024 nr 1-4/2

Õpilasesinduse protokoll: 20.09.2024 nr 3-/1

Käpä hoolekogu protokoll: 23.09.2024 nr 1-3/2

Orava hoolekogu protokoll: 24.09.2024 nr 1-2/3

Kinnitatud direktori kk 30.09.2024 nr 1-2/5

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED	2
2. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA	2
3. KÄÄPA KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	4
4. ÕPPEKORRALDUS	4
4.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	6
4.2. Valikõppeainete põhjendus	7
4.4. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti	10
4.5. Hiljuti Eestisse õppima asunud või muu kodukeelega õpilase toetamine eestikeelses õppes	10
4.6. Üldpädevused, läbivad teemad ja lõiming	10
4.6. Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	15
5. LOOVTÖÖ TEEMA VALIK, KOOSTAMINE, HINDAMINE	16
6. ÕPILASTE ARENGU TOETAMISE NING HINDAMISE KORRALDUS	17
6.1. Arenguestlused	18
7. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE TOETAMINE	18
7.1. Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppetöö korraldamine	18
7.2. Toe korraldamise põhimõtted	19
7.3. Õpilase ja vanema teavitamine	20
7.4. Lihtsustatud õppekava koostamise alused ja ülesehitus	21
7.4.1. Õppekorraldus	21
7.4.2. Lihtsustatud õppe õppe- ja kasvatusesmärgid	21
7.4.3. Lihtsustatud õppe põhimõtted	22
7.4.4. Hindamine	22
8. KARJÄÄRIÕPPE KORRALDAMINE	22
9. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS	22
10. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	24
11. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	25

1. ÜLDSÄTTED

1. Kääpa Kooli (edaspidi „kool“) õppekava aluseks on Vabariigi Valitsuse määrus [Põhikooli Riiklik Õppekava](#). Kooli õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.
2. Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest.
3. Kooli õppekavas kirjeldatakse riiklikus õppekavas sätestatud üldpädevuste, valdkonnapädevuste ja kooliastmetes taotlevate pädevuste kujundamist. Ainevaldkondlikud õpitulemused ja õpisisu on õppekavas esitatud klasside kaupa.
4. Õpilaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste kujunemist toetatakse õppetegevuste ja õpipädevuste lõimingu kaudu. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Õppekava arendamise käigus Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus. § lg 5
5. Kooli õppekava koostamise, rakendamise, arendamise ja demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.
6. Kooli õppekava muudatused viiakse sisse vastavalt vajadusele, kuid mitte sagedamini kui kord õppeaastas ja esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Kooli õppekava kehtestab direktor.

2. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

Kääpa kool toimib alates 1. septembrist 2024. a ühendasutusena ja kannab nimetust Kääpa Kool. Ühendasutuse koosseisu kuuluvad Kääpa õppekoht, kus omandatakse haridust I, II ja III kooliastmes ja Orava õppekoht, kus omandatakse haridust I ja II kooliastmes ning loodud lasteaiarühm, mis toetab alushariduse omandamist koolieelses eas. Lasteaia õppekava on leitav Orava õppekoha veebilehe kaudu.

Kääpa Kool tagab õpilastele võimaluse omandada laiapõhjaline, õpilaste huve ja paikkonna eripära arvestav põhiharidus kodulähedases piirkonnas, mis võimaldab jätkata konkurentsivõimelisena õpinguid gümnaasiumis või ametikoolis. Kääpa Kooli lõpetaja on enese ja teiste suhtes lugupidav hooliv kodanik, iseseisev kriitiline mõtleja, paindlik ning laia silmaringiga hea suhtleja, kes väärtustab võru keelt ja kultuuri ning elukestvat õpet.

Kääpa Kool lähtub nüüdisaegsest õpikäsitlusest, kus olulisim on õppijakesksus ja tähelepanu pööratakse 21. sajandil toimetulekuoskustele. Keskmes on õpilane oma individuaalsete eripärade ning arenguvajadustega, keda koolipäeva jooksul suunavad oma teadmiste ja oskustega haridusasutuse töötajad. Kooli õppe- ja kasvatustöö mitmekesistamiseks ja läbiviimisesse on kaasatud koostööpartnerid, lapsevanemad, osaletakse õpitulemusi toetavates projektides. Kääpa Kooli tegevustes peetakse eriti oluliseks hoolivust, koostööd ja teadmishimu, kodu ja ümbritsevat keskkonda, loovust ja kultuuri, initsiatiivi ja tervist.

Kääpa Kooli mõlemal õppekohal on väarikas ajalugu, mille algus ulatub 19. sajandisse. Kooli rajamine Kääpa külas sai 19. sajandi esimesel kolmandikul alguse osaliselt talupoegade

omaalgatusena. Kindlad andmed esimese külakooli õpetaja Karl Rinne tegevuse kohta pärinevad 1831. aastast. Regulaarse koolitegevuse algusena eelistatakse aastat 1835, sest nimetatud aastast leiab iga-aastased sissekanded koolitegevuse kohta. Orava kooli eelkäija on Hanikase külakool, mis alustas tööd 1873. aastal. Kooli uus hoone ehitati ja avati 1997. aastal Oraval. Kahe kooli ühendamisel jätkab kool kahe õppekohaga. Kääpa Kooli mõlemad õppekohad asuvad looduskaunites kohtades, mis võimaldab laiendada õpikeskkonda ja mitmekesistab õppimise võimalusi.

Vanal Võrumaal paiknevate koolide eripäraks on võru keele ja kultuuri õpetamine valikainena ning võru keele ja kultuuri käsitlemine õppe-kasvatustööd ja huvitööd läbivate teemadena. Koolil on tihe koostöö Võru Instituudi, kohalike ettevõtjate ja lapsevanematega. Kooli eripäraks on 1999. aastal alguse saanud pikaajaline ja jätkusuutlik projektitöö nii rahvusvahelisel (Euroopa Liidu ja muud rahvusvahelist koostööd võimaldavad programmid, nt Erasmus+ programmid, õpilasvahetused, õpetajate töövarju- ning koolitus) kui ka kohalikul tasandil (keskkonnahariduslikud programmid, osalemine Koolimetskonna projektis, koolile on soetatud erinevate toetusmeetmete abiga Põlva kihelkonna rahvarõivad). Projektide sihiks on kasvatada noori, kes väärtustavad elukestvat õpet, on tahtejõulised ja optimistlikud ning suudavad maailma oma positiivsuse ja aktiivsusega muuta. Projektitöö väärtus on üksteiselt õppimine, heade tavade jagamine, sallivuse arendamine, üleeuroopalise partnerluse tugevdamine, kultuuri ja väärtuspädevuse ning sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamine. Projektides osalemine võimaldab õpitut kasutada sh võõrkeelt praktiseerida. Vahetusprogrammid valmistavad õpilast ette eluks globaliseerivas maailmas.

Üldpädevuste arendamine toimub erinevate ainevaldkondade lõimingu ning läbivate ja ühiste teemade käsitlemise kaudu, kirjeldatud põhjalikumalt pt-s 4.4. Pädevuste omandamist toetavad Kääpa Koolis õppekäigud, paikkonna keele ja kultuuri tutvustamine ja väärtustamine, sporditegevus, huvitegevus, töö noorkotkaste ja kodutütardega, rahvatantsu ja rahvakultuuri edendamine, projektitöö, programmides osalemine – KiVa ja Liikuma Kutsuv Kool. Koolis pakutakse mitmekülgset huviringide valikut. Koostöö Kääpa Sotsiaalkeskuse elanikega aitab õpilastel parandada suhtlemisoskust, arendab empaatiavõimet, sotsiaalseid oskusi ja hoolivust teiste vastu, mõistmist, et iga inimene on ainulaadne ja väärib austust, et vananemine on elu loomulik osa. Õppeaasta jooksul külastavad õpilased Kääpa sotsiaalkeskust erinevate ettevõtmiste raames, nt raamatute ettelugemine, santimine, kontserdid, jms. Koostöös piirkonna lasteaia ja lastevanematega toimuvad esimesse klassi astuvatele õpilastele eelkooli tegevused. Linnalähedase koolina on Kääpa õppekoha õpilastel võimalus osaleda Võru linna huvikoolide tegevuses (Võru Muusikakool, Võru Kunstikool, Võru Spordikool).

3. KÄÄPA KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Kääpa Kooli õppe- ja kasvatus eesmärgiks on tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Eesmärgid, pädevused, lõimingud tulenevad Riiklikust õppekavast ning koolielu puudutavatest seadustest.

Mitmekülgse õppe- ja kasvatusetegevuse käigus toetatakse:

- väärtushoiakute kujunemist, kus õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tagajärgede eest;
- uudishimu ja õpioskuste arenemist, mis võimaldab end teostada täisväärtuslikult erinevates rollides: perekonnas, tööl, avalikus elus;
- huvides, kalduvustes ja võimetes selgusele jõudmist, mis tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgmisel haridustasemel ja elukestvaks õppeks;
- ettevõtlikkust, kus õpilane oskab seada eesmäärke, kasutada omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest.
- eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimist ning arengut läbi eesti keele ja paikkondliku võru keele õppe.

4. ÕPPEKORRALDUS

Õppeaasta kestab 1. septembrist kuni 31. augustini. Õppeaasta koosneb veeranditest ja koolivaheaegadest, koolikorralduslikult on Kääpa koolis õppe- ja kasvatus töö jaotatud kolme trimestrisse. Trimestrite ajaline jaotus kinnitatakse igal õppeaastal üldtööplaanis. Õppeaastas on 175 õppepäeva, mil õpilane on päevakava või individuaalse õppekava alusel kohustatud osalema õppes.

Õppe- ja kasvatus töö korralduse põhivorm on õppetund ning õppetööd toetavad huviringi tunnid. I–II kooliastmes võib rakendada üldõpetuslikku tööviisi. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada nii aineõpetuslikku tööviisi kui ka üld- ja aineõppe kombineeritud varianti. Üldõpetusliku tööviisi eesmärk on õpetada lapsi nägema ainetevahelisi seoseid, kokkupuutepunkte erinevate teadmiste, oskuste ja väärtuste vahel, et toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist. Vastavalt koolivälise nõustamiskomisjoni soovitudele ja vanemate avaldustele viiakse koolis läbi õpet ka lihtsustatud õppekava järgi õppivatele õpilastele. Vastava klassi ainekavad on välja toodud kooli õppekava osana, täpsem tugisüsteemide rakendamine on kirjeldatud õppekava vastavas osas ning põhjalikumalt lisadokumendis [“Tugisüsteemide rakendamise kord”](#), mis on avaldatud kooli kodulehel (NB Dokument uuendamisele).

Õpilaste arvust tulenevalt on Orava õppekohas kolm liitklassi:

1. kl – 2. kl;

3. kl – 4. kl;

5. kl – 6. kl

Õppe- ja kasvatustöö läbiviimisel Orava õppekohas toimuvad ainealased tunnitegevused üldjuhul liitklassi piires. Tundide toimumine pannakse paika tulenevalt riiklikes dokumentides sätestatud nõuetest, õpilaste nädalakoormuse maksimaalsest arvust, õppetundide osakaalust ning kooli võimalustest. Olenevalt ainekava tundide arvust ka ühe klassi kaupa nt 6. kl loodusõpetus või ühiskonnaõpetus. I kooliastme (1.–3. kl) kunstiõpetus ja tööõpetus toimub ühendtundidena, II kooliastme kunstiõpetus toimub 4.–6. kl õpilastele koos. II kooliastme käsitöö, kodunduse ja tehnoloogia tunnid viiakse läbi koos 4.–6. kl õpilastele. Inimeseõpetuse ainetunde antakse koos 2.–3. kl õpilastele.

Õppe- ja huviringi tund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks (pedagoog+õpilane) ettenähtud ajavahemik. Õppe- ja huviringi tunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppe- ja huviringi tund vaheldub vahetunniga. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Tundide- ja vahetundide ajad on välja toodud kooli päevakavas. Õppe- ja huviringi tunnid toimuvad koolis, väljaspool kooli õppekäikudena või virtuaalses keskkonnas e-õppetundidena. Kääpa õppekohas on 1.–4. klassi õpilastel võimalik osaleda pikapäevarühma tundides, kus toetatakse nii õpioskuste ja -harjumuste kujunemist kui ka aktiivse puhkuse organiseerimist. Õppepäeva jooksul on õpilastel võimalus osaleda erinevates õppetööd toetavates huviringides.

Õpilaste õppekoormus nädalas on:

1. klassis – 20 õppetundi

2. klassis – 23 õppetundi

3. klassis – 25 õppetundi

4. klassis – 25 õppetundi

5. klassis – 28 õppetundi

6. klassis – 30 õppetundi

7. klassis – 30 õppetundi

8. klassis – 32 õppetundi

9. klassis – 32 õppetundi

9. klassi LÕK õppekaval – 32 õppetund

4.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Klassid	1	2	3	RÕK	TP	4	5	6	RÕK	TP	7	8	9	RÕK	TP	LÕK
eesti keel	7	7	5	19	19	5	3	3	11	11	2	2	3*	6	7	6
kirjandus					0		2	2	4	4	2	2	2	6	6	-
A- võõrkeel																
inglise/saksa k			3	3	3	3	3	3	9	9	3	3	3	9	9	2
B-võõrkeel					0		1*	3	3	4	3	3	3	9	9	-
matemaatika	4*	4*	4	10	12	5*	5*	5	13	15	5	4	5*	13	14	5
loodusõpetus	1	1	2*	3	4	2	2	3	7	7	2			2	2	4
inimese- õpetus		1	1	2	2		1	1	2	2	1	1		2	2	1
geograafia					0					0	2*	2	2	5	6	-
bioloogia					0					0	2	2*	2	5	6	-
füüsika					0					0		2	2	4	4	-
keemia					0					0		2	2	4	4	-
ajalugu					0		2*	2	3	4	2	2	2	6	6	1
ühiskonna- õpetus					0			1	1	1			2	2	2	-
muusika	2	2	2	6	6	2	1	1	4	4	1	1	1	3	3	1
kunst				4.5	9	1	1	1	3	3	1	2		3	3	1
tööõpetus	3	3	3	4.5	0					0					0	7
käsit, kodun/ tehnoloogia					0	2*	2	2	5	6	2	2	1	5	5	
liikumise- õpetus	2	3	3	8	8	3	3	3*	8	9	2	2	2	6	6	2
informaatika		1*	1*		2	1*	1*			2					0	2*
üldõpetus ja kultuurilugu	1*	1*	1*	0	3	1*	1*		0	2					0	-
	20	23	25	60	68	25	28	30	73	83	30	32	32	90	94	32

4.2. Valikõppeainete põhjendus

Kääpa Koolis viiakse õppetööd läbi riiklike soovituslike ainemahtude järgi, kuid piirkondlikku eripära ja looduskeskkonda ning 21. sajandil vajaminevaid oskusi arvestades on suurendatud:

1) loodusainete mahtu (3 tundi kokku):

a) I kooliastme 3. klassis ühe tunni võrra loodusõpetust

Kolmanda klassi loodusainete mahtu on suurendatud, et võimaldada õppekäike, viia läbi katseid, analüüsida, arutleda. Lisatund võimaldab kasutada aega teadmiste kinnistamiseks ning uurida I kooliastme teemasid rohkem süvitsi.

b) III kooliastme 7. klassis ühe tunni võrra geograafiat

Lisa ainetund võimaldab keskenduda nii praktilistele kui ka uurimuslikele ülesannetele ning digivahendites erinevate kaardirakenduste kasutamisele. Lisa ainetund nädalas võimaldab õpitut efektiivsemalt kinnistada ja korraldada õppekäike.

c) 8. klassis ühe tunni võrra bioloogiat

Loodusteadusliku pädevuse tuumaks on loodusteaduslik maailmapilt, millega seostub tugevalt inimühiskonna jätkusuutliku ehk kestliku arengu teema. Õpilased tahavad ise tegutseda ning kogeda avastamisrõõmu, mis tekib ümbritsevas maailmas toimuva mõistmisest ning oma võimete proovilepanekust. See toetab laiemas perspektiivis demokraatliku ja jätkusuutliku ühiskonna toimimist. Sellist õpikäsitust toetavad uurimuslikud ja praktilised tööd. Bioloogiale antud lisatunnis saab jätkusuutlikkuse teemasid käsitleda mitmel põneval ja praktilisel viisil. Näiteks saavad õpilased uurida kodukandi ökosüsteeme ja nende tervist. Saab korraldada retki loodusesse, et jälgida taimestikku ja loomastikku. Õpilased võivad töötada projektide kallal, mis keskenduvad kohalikele keskkonnaprobleemidele, uurida probleemi põhjuseid ja pakkuda välja võimalikke lahendusi. Loodusaineid lõimivad projektid pakuvad õpilastele terviklikumat arusaama jätkusuutlikust arengust, selle tähtsusest meie igapäevaelus ja õpilase enda rolli sellel teel.

2) matemaatika aine mahtu (5 tundi kokku):

a) I kooliastme 1. ja 2. klassis, mõlemas ühe tunni võrra

Lisa ainetund nädalas võimaldab õpitut efektiivsemalt kinnistada, võimaldab keskenduda rohkem peastaarvutamise ja arvutamiskiiruse parendamisele, nuputamisele ning annab võimaluse rohkem kasutada digitaalseid õpikeskkondi ja osaleda Nutispordi, Känguru ja muudele võistlustel.

b) II kooliastme 4. ja 5. klassis, mõlemas ühe tunni võrra

Viiendale klassile on vabaaine ressursi arvelt juurde antud nädalas üks tund matemaatikat, et pöörata suuremat tähelepanu loovusülesannetele, praktilistele töödele, nuputamisyülesannete ja olümpiaadiülesannete lahendamisele. Samuti ülesannete lahendamisele digitaalsetes keskkondades.

c) III kooliastme 9. klassis ühe tunni võrra

9. klassile on vabaaine ressursi arvelt juurde antud nädalas üks tund matemaatikat, et valmistuda põhjalikult matemaatika lõpueksamiks. Suuremat tähelepanu pööratakse loovusülesannete, ülesannete lahendamisele ja info leidmisele digitaalsetes keskkondades, probleemülesannete, nuputamisyülesannete ja olümpiaadiülesannete lahendamisele.

3) eesti keele aine mahtu (üks tund):

a) III kooliastme 9. klassis ühe tunni võrra

9. klassile on antud juurde eesti keele lisaainetund selleks, et tegeleda süvendatult tekstiõpetusega nii funktsionaalse lugemise kui ka tekstiloomes vaatepunktist lähtudes. Võimalusel külastatakse kultuuriasutusi, et koguda materjali paikkonna rikkast kultuurist loovkirjutamise tarbeks.

Et paikkondlikku kultuuri paremini mõista, nõuab see rohkem aega, et süveneda, kogeda, mõista, praktiseerida. Kogutud muljed kajastuvad tekstiloomes, mida hinnatakse kujundavalt ning rakendatakse loovkirjutamise koolitustel saadud ühiskirjutamise metoodikat.

4) võõrkeelte aine mahtu (üks tund):

a) II kooliastme 5. klassis B-võõrkeel ühe tunni võrra

Kääpa Koolis alustatakse 5. klassis B võõrkeele õpet lähtuvalt õpilaste ja vanemate valikust. Viiendas klassis alustatakse ühe tunniga nädalas uue keele tutvustamisega, uuritakse neid maid ja riike, kus vastavat keelt kõneldakse või kus selle keele abil on võimalik toime tulla. Rõhk on suulisel töö ja sõnavaral.

5) ajaloo aine mahtu (üks tund):

a) II kooliastme 5. klassis ajalugu ühe tunni võrra

5. klassile on sotsiaalainetes vabast tunniressursist juurde antud üks tund ajaloole, et korraldada õppekäike, osaleda muuseumi- ja arhiivitundides (Mõniste talurahvamuuseum, Võrumaa muuseum, Rahvusarhiiv Noora külalistunnid) ning kutsuda tunnikülalisi (nii uurijaid kui ka mineviku vahetuid tunnistajaid). Ajalooalaste oskuste kujunemisele laotakse põhi just 5. klassis, nt ajas orienteerumine, oskus töötada erinevate ajalooallikatega, funktsionaalne kirjaoskus, küsimuste esitamine ning neile vastamine, informatsiooni hankimine ja selle usaldusväärseuse hindamine, koostööoskus ja loovus, ajalooalase sõnavara kasutamine. Ajalooõpetusega alustades lähtutakse huvi äratamisest, õpitava õpilasele tähenduslikuks tegemisest, mida toetab mänguline, aktiivse tegevuse keskne, arutelu- ja lugudepõhine käsitlus. Õpitakse märkama ja ära tundma minevikujälgi – ajalooallikaid – ja mõistma, et ajalugu ongi meie kõigi ühine lugu. Niipalju kui võimalik toetatakse koduloolisele ainekule ja külastatakse ajaloolisi paiku. Üha globaliseeruvamas maailmas on oma juurte ja identiteedi sügavam mõistmine ja tunnetamine kasvava tähtsusega. Eestimaa kaugosa aga ka Euroopa Liidu piiri äärsel kandina on Võrumaal olnud läbi ajaloo eriline tähendus. Üks lisatund ajaloo võimaldab mitmekülgsemat ja sügavamalt õpiprotsessi ning aitab piirkonna kultuurilugu ja ajalugu enam fookusesse tõsta ja väärtustada.

6) käsitöö/kodunduse ja tehnoloogia aine mahtu (üks tund):

a) II kooliastme 4. klassis ühe tunni võrra

Käsitöö ja tehnoloogia aine kaudu toetatakse õpilaste loovust, algatusvõimet, enesemääratlust ning ettevõtlikust. Isetegemise ning taaskasutusmaterjalide realiseerimisega püütakse kujundada säästvat ning keskkonda väärtustavat õpilast. Käeliste tegevuste, peenmotoorika areng on tihedas seoses mõtlemise, meelte, tähelepanu ja keskendumisvõime arenguga, seetõttu toetavad käelised tegevused õpivõimekust üldiselt.

7) **liikumisõpetuse aine mahtu** (üks tund):

a) II kooliastme 6. klassis ühe tunni võrra

Liikumistundide arvu suurendamine toetab õpilaste tervist ja parandab kehalist kirjaoskust, mille alla kuuluvad neli omavahel seotud tegurit: motivatsioon ja käitumine; liikumisoskused ja kehalised võimed; individuaalsed ja sotsiaalsed tegurid; reeglid, taktika, strateegia. Samas kujundavad liikumistegevused õpilaste vaba aja ja elustiili tegevusi, kus õpilase jaoks õpitav on tähenduslik ja tekitab motivatsiooni liikuda vabal ajal. Liikumistundides kogetud mitmekesised liikumisvõimalused suurendavad õpilase motivatsiooni ja harjumuse olla kehaliselt aktiivne, sest murdeas (teises kooliastmes) kipub õpilaste kehaline aktiivsus langema ja suureneb istuva aja osakaal.

Lisaks riiklike õppeainete mahu suurendamisele pakutakse Kääpa Koolis valikainetundidena kooli eripära arvestades:

8) **üldõpetust ja kodulugu** (5 tundi)

a) I-II kooliastme 1.–5. klassis, igas üks tund.

Võrumaa paikneb ida ja lääne kultuuri piirialal. Seetõttu on siin kujunenud keeleliselt ja üldkultuuriliselt ajaloo jooksul põnev ning mitmekesine ala, mille mõjutajateks on ühelt poolt vene kultuuriruum ja setude põliselad ning seto eepose "Pekko" loomine, galerii Halas Kunn koos Kauksi Ülle ja Evar Riitsaare folkloori- ja etnograafiatunniga, katoliikliku mõtteviisi ja eluolu levitaja Vastseliina linnus, "Kalevipoja" sünnikoht Võru ja Kreutzwald, võrukeelsete inimeste sattumine praeguse Läti Ludza järve äärsetele aladele ning sealse kultuurierisused, ometi on säilitatud võru keel folklooris.

Kääpa Kooli mõlemad õppekohad paiknevad Vanal Võromaal ja on oluline osa põlisest kultuuripiirkonnast. Võru keelt on selles piirkonnas räägitud ligi paar tuhat aastat. Võrokesed erinevad naabritest nii keele kui ka kommete poolest. Põlisrahvana hoitakse traditsioonilist maa-elulaadi ning esivanematelt päritud kombeid. Seetõttu on oluline Kääpa kooli õpilastele tutvustada paikkondlikku piirkonda süvitsi, õpetada ja julgustada õpilasi mõistma ning kõnelema *võro kiilt*.

Üldõpetuse lisatunni teemaks on senisest tihedam seotus paikkonna kultuuri ja keelega. Tutvutakse võru keelega, õpitakse häälikuid ja kõnelemist, lugemist. Kuulatakse keelt ja ollakse nn keelekümbluses. Koostöös Võru Instituudiga viiakse läbi lõimingu- ning projektipäevi. Luuakse seoseid murdekeele ja kirjakeele vahel, arhaismide ja neologismide vahel. Uuritakse tekstiloome ülesannete toel Võrumaa rahvakombestikku.

9) **informaatikat** (4 tundi)

a) I–II kooliastme 2.–5. klassis, igas üks tund

21. sajandil üks kõige enam vajaminevaid oskusi on digimaailmaga kohandumine, digiturvalisus ja sihispärane arvutikasutamise oskus. Informaatika ainetunni kaudu toetatakse õppetöök vajaminevate arvutiprogrammide kasutamise omandamise oskust, nutiseadmete käsitlemise oskust, aga ka info edastamise, infotarbimise, küberturvalisuse ning meediapädevuse alusoskusi.

b) III kooliastme LÕK õppekava 9. klassis, kaks tundi

Digimaailm on keskkond, millega iga õpilane igapäevaselt kokku puutub, kas siis koolitöös või muidu tegemistes. Suur osa töökohti on seotud ka digivahendite käsitlemise oskusega ning vajadusega tunda programme, osata turvaliselt käituda ja palju muud. Informaatika ainetunni kaudu toetatakse õppetöös vajaminevate arvutiprogrammide kasutamise omandamise oskust, nutiseadmete käsitlemise oskust, aga ka info edastamise, infotarbimise, küberturvalisuse ning meediapädevuse alusoskusi. 9. klassi LÕK õpilased sooritavad informaatika tunni jooksul lõputöö, mis hõlmab uurimis- või loovtöö vormistamise oskusi.

4.3. B-võõrkeele valiku põhjendus

Kääpa Koolis pakutakse õpilastele võimalust õppida alates 5. klassist B võõrkeelena vene või saksa keelt. Kool informeerib 4. klassi lõpus lapsevanemaid ja võimaldab õpilastel valida kahe võõrkeele vahel. Uuel õppeaastal pakutakse 5. klassi õpilastele valikainena keelt, mida valisid klassist üle poolte õpilastest. Keelte valik on paika pandud tulenevalt kooli võimalustest keeleõpet pakkuda. Kui valijaid on võrdselt, alates kümnest õpilasest, siis avatakse kaks keelerühma.

Riiklikult on öeldud, et õpilasel ei tohi olla õppekavadest tulenevaid takistusi koolivahetuseks, seetõttu pakutakse Kääpa koolis õppeks keeli, mis on sagedamini pakutavad ka naaber ning üldse Eestimaa koolides. Samuti on oluline, et Kääpa Koolil on partner- ning sõpruskoolid Saksamaal ja Saksamaaga on ühtlasi kõige pikem ning stabiilsem koostöö.

4.4. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti

Vastavalt kooli põhimäärusele on õppekeeleks eesti keel. Õpetaja võib kõiki õppeaineid lõimida erinevate keeltega. Kui õpitulemuste saavutamiseks on vajalik, siis võib õpetaja õppetunni tasandil kasutada õppekeelest erinevas keeles õppematerjale (sh õpilase koduses keeles) või teatud tunni etappides keele vahetust (nt refleksioonifaasis).

4.5. Hiljuti Eestisse õppima asunud või muu kodukeelega õpilase toetamine eestikeelses õppes

Hiljuti Eestisse elama asunud või muu kodukeelega õpilase õppe eesmärk on lõimida laps võimalikult kiiresti teisest keele- või kultuuriruumist tavaõppesse, aidata lapsel kohaneda Eesti koolikultuuriga, õppida eesti keelt. Õpilane kaasatakse tavaklassi tundidesse, võimalusel taotletakse rahastust lisa eesti keele õppe võimaldamiseks.

4.6. Üldpädevused, läbivad teemad ja lõiming

Läbivate teemade ja lõimingu rakendamisel lähtutakse aineülestest pädevuste kujundamisest, mis on välja toodud riiklikus õppekavas, mida on tähtsustatud ühiskonnas ning mis võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe Kääpa Koolis realiseerub:

- õpikeskkonna korralduses – õpe toimub kahes õpikohas. Kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke. Õpikeskkonna parendamise ja psühhosotsiaalse kliima toetamiseks rakendatakse Kääpa Koolis KiVa programmi kõigi selle elementidega, kasutatakse kiusamist ennetavaid ja vähendavaid tegevusi. Õppetöö korraldamisel keskendutakse õpilase heaolule ja võimekusele;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte, näiteks kirjandust, biloogiat, liikumist ja geograafiat lõimiv 9. kl õppekäik Vällamäele “Ürgmetsa tarkus”. Keeleõppe, kultuurilise ja sotsiaalse mitmekesisuse ning sallivuse kujundamist toetatakse
- kooli projektinädalate raames – projektinädalatel toimub õpe koolis nädala üldteemast lähtuvalt, mida käsitletakse erinevate õppeainete kaudu, lõimides neid omavahel. Projektinädalate eesmärgiks on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist;
- valikainete läbimisel – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö tegemises;
- õppetööd toetavate tegevuste korralduses;
- maakondlikes, üleriiklikes ja rahvusvahelistes projektides osalemisega.

Tegevused konkretiseeritakse ainekavades ja õppetööd toetavate tegevuste plaanis.

Kääpa Koolis toimub üldpädevuste arendamine läbi eelpoolnimetatud tegevuste, lisaks on tabelis 1 mõned näited, kuidas üldpädevuste arengut toetatakse:

1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldnimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitud; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;

8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

PÄDEVUS	TEGEVUSED
kultuuri- ja väärtuspädevus	Vabariigi aastapäeva aktus, jõulupidu, loovtööde kaitsmine ja kaitsmisel osalemine, emakeele nädal, erinevad näitused, aine või teemanädalad, kohtumised erinevate inimestega, NK ja KT organisatsiooni erinevad üritused, kogukonnapäev, lõimumisprojektid partnerkoolidega, osalemine pärimuse ja rahvakultuuritegevustes, laulu ja tantsupidudel, erinevate rahvakalendritähtpäevade ning riiklike pühade tähistamine, teatrikülastused, õppekäigud muuseumidesse, Erasmus projektitöö jpm.
sotsiaalne ja kodanikupädevus	Kodanikupäeva tähistamine, Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine, adventiaja alguse tähistamine, kogukonnapäev, õpetajate päev, matemaatika mitme maakonna laager; kohtumised eri eluvaldkondade inimestega, Erasmuse projektitöö; NK ja KT organisatsiooni erinevad üritused, koostöö sotsiaalkeskusega, osalemine laulu- ja tantsupidudel, külalislektorit, KiVa programmi rakendamine.

eneseääratlus-pädevus	Spordipäevad, üritused, orienteerumispäev, matkapäevad, erinevad ainenädalad ja ainepäevad, lõimingupäevad, KiVa programmi tegevused, projektõpe, väljasõidud/õppereisid, külaliste võõrustamine, võistlused, perioodi jooksul ja õppeaasta lõpus tunnustamine, Hea Kodaniku valimine, klassiüritused, kooli esindamine, etteasted ja esinemised, enesehindamise rakendamine, huviringide valimine.
õpipädevus	Viktoriinid, ainepäevad, projektõpe, huvitavad koolitunnid vanemalt õpilaselt nooremale ja vastupidi, Tagasi kooli, tunnustamishommikud, õpikojad (TÜ), enesehindamine ja oma tegevuse planeerimine, kavandamine, huviringide valik, osalemine olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel.
suhtluspädevus	Spordipäevad, üritused, orienteerumispäev, matkapäevad, erinevad ainenädalad ja ainepäevad, projektõpe, väljasõidud/õppereisid, Erasmus programmi tegevused, õppekäikudel ja teatris toimetulek, partnerkoolide õpilastega ühistegevused, klassikaaslastega heade suhete hoidmine, KiVa programmi rakendamine.
matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Loovuse päev, olümpiaadid ja konkursid, projektõpe, bioloogia, füüsika, keemia õpikojad; TÜ Teaduskooli kursused, TÜ Uurimislabor
ettevõtlikkus-pädevus	Projektõpe, jõululaat, töövarjupäev, konverentsid, õpetajate päev, kogukonnapäev, kohvikutepäev koolis, loovtööde koostamine
digipädevus	Ainepäevad, projektõpe, erinevatel konverentsidel digivahendite kasutamine, õppetunnid arvutiklassis/sülearvutitega, aineteülesed projektid, blogid, konkurssidel osalemine, referaatide, uurimistööde, loovtööde koostamine ja esitlemine, robotika ja tehnoloogiaring põhikoolile.

Tabel 1. Üldpädevuste arendamine Kääpa Koolis

Kääpa Kooli õppekava järgses õppe- ja kasvatustöös ning õpet toetavates tegevustes järgitakse riikliku suunitlusega **läbivaid teemasid**:

1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid – 9. klassi õpilastele viiakse läbi tegevusi, mis aitavad neil aimu saada oma tugevustest, huvidest. Karjäärivalikut aitavad selitada kohtumised karjäärispetsialistidega. Viiakse läbi teste ning töövestluste simulatsioone. Elukestvat õpet raames toetatakse kooli personali osalemist koolitustel ja õpirännetes ning õpilaste õpirändeid. Õpilastel on positiivne eeskuju, et õppetöö ei ole vaid lastele. Koolitustel osalemisest teavitatakse kooliperet Stuudiumi kalendri vahendusel. Õpetajad ja õpilased jagavad oma kogemusi välislähetustelt ning koostööstest kohtumistest partnerkoolidega. Osalemine Erasmus programmist ning

õpetajatöö populariseerimine toetab õpetajate järelkasvu. Kooli kutsutakse vanemaid ja vanavanemaid ning teisi koostöövalmis kogemuste jagajad.

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele. Kääpa Koolis püüeldakse säästliku ja kestliku tarbimise poole. Näiteks vähendatakse kilekottide ja pakendite tarbimist, luuakse käepärased võimalused jäätmete sorteerimiseks, õppekäikudel vähendatakse ühekordsete nõude tarbimist, kooli sööklas püütakse tõsta mahetoidu osakaalu, püütakse vähendada toidu raiskamist, pakkudes väiksemaid portse ja soovijatele saab seetõttu toitu juurde pakkuda. Taunitakse masstarbimist jõulukinkide osakaalu vähendamiseks, soositakse aktiivseks kodanikuks olemist ning panustamist heategudega kodanikuühiskonda. Kunstiõpetuses välditakse igale õpilasele eraldi kunstitarvete komplekti soetamist, meisterdamisel on au sees taaskasutus, värvid-liimid püütakse osta ühiselt, pintsleid, topse ja vakstuid taaskasutatakse.

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele. Kääpa koolis võimaldatakse õpilasesindusel olla aktiivne ja ettevõtlik, teretulnud on õpilaste algatused ja ettepanekud, pakutakse võimalust osaleda rahvusvahelistes projektides. Mitmetel aastatel on korraldatud jõulukinkide asemel heategevuslikke ettevõtmisi – kes meisterdab kaarte, kes kogub puudustkannatavatele ühiskonnagruppidele vajaminevat, kes rõõmustab esinemistega. Tegutsevad Noored Kotkad ning Kodutütred, tähtpäevadel kantakse vormi, lipupäevadel tuuakse pidulikult sisse riigilipp.

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast, kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis. Ühiselt tähistatakse isamaalisi ning folkloorseid tähtpäevi, püütakse osaleda kohaliku ning üleriigilise tähtsusega pidudel, tutvustatakse oma maad ja kultuuri partnerkoolide õpilastele ja töötajatele.

5) teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning kes toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas – Kääpa Koolis pakutakse valikainena informaatikaõpet püüdlusega suunata õpilasi teadlikuma ja turvalisema internetikasutuse suunas. Kutsutakse spetsialiste väljastpoolt kooli jagama mõtteid ning teadmisi turvalisest ning viisakast internetihügieenist. Ainetundides suunatakse õpilasi e-õppekeskkondades arukalt toimetama.

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma

turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele – liikluskasvatust viiakse läbi õppekäikudel – linnatänavatel liikumine, liiklusmärkide tundmaõppimine, põhilised liiklusmärgid ja -reeglid saavad selgeks nii klassis kui ka tänaval liikudes. Võimalusel osaletakse KEAT programmis. Võimalusel viiakse 3. või 4. klassi õpilastele läbi jalgratturikoolitus. Aeg-ajalt kutsutakse kooli esinema külalised Lõuna-Eesti haiglas juurest või Eesti Punasest Ristist, kes viivad läbi koolitusi õpilastele. Kooli ümbrust püütakse muuta ohutumaks liiklusalaks. Õpilastel on võimalus liikuda Lasva suunal mööda kergliiklusteed. Kergliiklustee linna suunal, tooks juurde olulisi võimalusi. Kääpa Kooli õpilased õpivad selgeks esmased ujumisvõtted ning sooritavad komplekstesti;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid väärtusi ja põhimõtteid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Lõimimine toimub läbi üld- ja valdkonnapädevuste, läbivate teemade, õppeainete ja õppetööd toetavate tegevuste. Lõimingu õnnestumiseks on koolis loodud võimalused õpetajate omavaheliseks koostööks.

Lõimingut kajastatakse e-päevikus ja/või kooli üldtööplaaani tegevuskavas ja kooli ürituste kavas. õppe- ja/või õppetööd toetavate tegevustena. Tegevusteks võivad olla projektide kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esitamine ning neile vastuste leidmine jmt.

Lõimingu toimumise viisi valib õpetaja. Valik sõltub sellest, mida soovitakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja nende vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme üldpädevusi.

4.6. Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Õpikeskkonna mitmekesistamisel lähtutakse kooli tegevuse eesmärkidest ja traditsioonidest, mis väljendub erinevate projektitegevuste kaudu. Projektid koostatakse õppekasvatustegevuse toetamiseks ning nad peavad olema kooskõlas õppe- ja kasvatustöö eesmärkidega ning läbivate teemadega. Kavandatud projektid võivad olla nii ainekesksed kui ka aineid ja läbivaid teemasid lõimivad.

Kool toetab igati projektide raames toimuvat õpilaste enesearendamist ja kooli esindamisega seotud tegevusi ning osutab kaasabi vastavalt võimalustele. Läbiviidavad projektid toetavad õpilaste loovust ja mitmekülgset arengut, kujundades neid enesest, oma kaaslastest ja Eestimaast lugupidavateks kodanikeks. Kavandatud projektid võivad olla suunatud nii ühe klassi õpilastele kui ka kogu kooliperele. Võimalusel kaasatakse kooli õpilasi erinevatesse rahvusvahelistesse projektidesse. Kooli õppekavaga seotud õppetöö ajal läbiviidavad projektid on õpilastele kohustuslikud. Õigus teha ettepanekuid projektitegevuse korraldamiseks ja osalemiseks on kogu kooliperel ning teistel kooliga seotud huvitatud isikutel. Kui projekti elluviimine eeldab rahalist ressursi kooli eelarvest, tuleb taotlus esitada direktorile enne järgneva aasta eelarveprojekti esitamist kohalikule omavalitsusele. Projekti toimumine kajastatakse kooli üldtööplaanis ja projektitegevusi juhib kooli direktori poolt kinnitatud projekti koordinaator.

Õpikeskkonda mitmekesistavad projektid on kajastatud kalenderplaanis. Kool tagab projekti läbiviimiseks vajalikud rahalised ressursid transpordi, võimalusel ka muuseumipiletite ja giiditeenuse osas. Samuti tagab kool õpilaste toitlustamise koolilõuna maksumuse ulatuses.

Õppe- ja kasvatustöö mitmekesistamiseks ja korraldamiseks kasutatakse järgmisi võimalusi:

- õpilaste loovtööd;
- õppelaagrid ja –käigud;
- projektõppe- ja ainepäevad;
- temaatilised näitused;
- erinevad olümpiaadid ja konkursid;
- traditsioonilised ülekoolilised üritused;
- maakondlike ainepäevade korraldamine;
- riiklikel projektikonkurssidel osalemine;
- ühisprojektid sõpruskoolidega nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tasandil;
- üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides osalemine;
- õpikeskkonna kujundamisega seotud projektid.

5. LOOVTÖÖ TEEMA VALIK, KOOSTAMINE, HINDAMINE

Põhikooli III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord on esitatud Kääpa Kooli loovtöö koostamise juhendis.

8. klassis teevad kõik õpilased enda huvist läbivatest teemadest lähtuva ja õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks võib olla uurimis- või praktiline töö. Loovtöö temaatika valimisel võib lähtuda oma huvist ainevaldkonna, valikainete, üldpädevuste, õppekava läbivate teemade, kooli, perekonna või paikkonna vastu. Loovtöö sooritamine kantakse 8. klassi tunnistusele ja teema tuuakse välja põhikooli lõputunnistusel.

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud.

Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimete kohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- 1) õpilase tervikliku maailmapildi, loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele, nende teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- 2) õpimotivatsiooni, eneseanalüüsi ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- 3) õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- 4) üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- 5) õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

Loovtöö korraldamise ajaline graafik:

- 1) Kõik õpetajad pakuvad välja omapoolsed loovtööde teemad või valdkonnad järgmiseks õppeaastaks, üldjuhul III trimestril.
- 2) Klassijuhataja või õppejuht tutvustavad 7. klassi õpilastele võimalikke teemasid, loovtöödele esitatavaid nõudeid, tähtaegu ja hindamise põhimõtteid. 7. klassi õpilane võib omapoolse loovtöö teema sooviga pöörduda klassijuhataja või õpetaja poole.
- 3) Loovtöö teema ja vormi (õpilasuurimus, projekt, muusikateos, praktiline töö, näitus vm) otsustab õpilane koos juhendajaga hiljemalt 1. oktoobriks, koostatakse esialgne kava.
- 4) Loovtöö viiakse üldjuhul läbi 8. klassi jooksul ning see lõpeb töö avaliku esitlemisega III trimestril, aprilli alguses.

Loovtööde juhendaja on Kääpa Kooli õpetaja. Õpilasel on õigus kasutada töö koostamisel kaasjuhendajat väljastpoolt kooli. Loovtöö juhendamise aeg lepitakse kokku juhendajaga.

Juhendaja ülesanded:

- 1) aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani ning ajakava koostamisel;
- 2) soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- 3) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- 4) nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- 5) täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- 6) nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul. Loovtöö esitlemisele lubatakse õpilane, kui ta on määratud kuupäevaks esitanud juhendajale oma uurimis- või praktilise töö (kunsti- või projektitöö, vm) koos kirjaliku osaga. Kui õpilane ei ole juhendaja hinnangul valmis tööd esitlema, siis antakse õpilase lisaiega oma töö parandamiseks/täiendamiseks. Hindamiskomisjonile esitatakse töö hiljemalt üks nädal enne esitluste toimumist.

Loovtöö esitlemise korralduse põhimõtted:

- 1) õpilane esitab valminud loovtöö juhendaja nõusolekul kaitsmiskomisjonile 1. aprilliks või eelneval tööpäeval;
- 2) loovtöö esitlus ja töö kaitsmine toimub nädala pärast, kuupäev täpsustatakse iga õppeaasta alguses;
- 3) loovtööd esitleb õpilane suulise ettekandena, mille pikkus on 7–10 minutit;
- 4) esitlust on soovitav näitlikustada stendiettekanne, multimeedia, audiovisuaalsete või praktiliste tööde ja vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab kasutatud meetodeid;
- 3) esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti.

Loovtöö hindamise eesmärgiks on kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta ning kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

Loovtööd hinnatakse [Põhikooli loovtöö koostamise, vormistamise ja hindamise korra](#) järgi Kääpa Koolis, mis on kättesaadav kooli kodulehel ja koolis. Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon.

6. ÕPILASTE ARENGU TOETAMISE NING HINDAMISE KORRALDUS

Õppe korraldamisel lähtutakse põhimõttest, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid ning on võrdväärselt kättesaadav kõigile isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, rahvusest, soost, elukohast või hariduslikust erivajadusest. Õpilaste vajadusi ja huve arvestatakse kooli õppekava kujundamisel ning individuaalsete õppekavade rakendamisel.

Õpilaste liikumisel ühelt kooliastmelt, õppevormilt teisele ei tohi olla riiklikest õppekavadest tulenevaid takistusi. Kool lähtub oma õppekava koostades riiklikes õppekavades väljendatud ühiskonna ootustest, õpilaste vajadustest ja huvidest, arvestades võimaluse korral õpilaste ja vanemate ettepanekuid ja piirkonna eripära.

Õpilase teadmiste, oskuste ja hoiakute, üldpädevuste ja käitumise hindamise alused, hindamise korraldus, õpilase ja tema vanema hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord, õpilase täiendavale õppetööle jätmise, klassikursust kordama jätmise, järgmisse klassi üleviimise ning põhikooli lõpetamise tingimused on sätestatud Kääpa Kooli juhendis "[Õpilase arengu ja õppimise toetamise, hindamise ja tunnustamise ning klassi ja põhikooli lõpetamise korraldus](#)"

6.1. Arenguestlused

Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides (PGS 3. jagu, § 37).

Arenguestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem. Kui kool ei ole saanud koolikohustusliku õpilase vanemaga kontakti, et leppida kokku arenguestluse aeg või vanem ei ole teistkordselt ilmunud arenguestlusele kokkulepitud ajal, teavitab kool sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes korraldab vajaduse korral lapse õiguste kaitsmiseks vajalike meetmete rakendamise. Vajaduse korral kaasatakse ka teovõimelise õpilase vanem, kui õpilane on andnud selleks nõusoleku, teisi koolitöötajaid, tugispetsialiste ning õpilase elukohajärgse valla- või linnavalitsuse esindajaid.

Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

[Arenguestluse kord](#) on kättesaadav kooli kodulehel ja kooli raamatukogus.

7. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE TOETAMINE

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt õpib haridusliku erivajadusega õpilane üldjuhul koos oma klassiga ja talle rakendatakse sobivaid tugimeetmeid, et toetada õpilase õpet ja arengut. Haridusliku erivajadusega (edaspidi HEV) õpilase käsitletakse õpilast, kellele kooli poolt tagatud üldine tugi (sekkumise 0-tasand) ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel võib rakendada tõhustatud tuge või erituge. Õpilasel tekib vajadus saada tuge, kui tal esineb takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel.

Õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamiseks viiakse koolis läbi pedagoogilist hindamist, logopeedilisi uuringuid ning vaadeldakse õpilase käitumist. Vajadusel soovitatakse lapsevanemale pöördumist uuringutele väljaspool kooli. Haridusliku erivajadusega õpilasele tugimeetmete rakendamine kinnitatakse direktori käskkirjaga. Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle sobivad toetavad tegevused.

7.1. Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppetöö korraldamine

HEV õpilase õppekorralduse rakendamisel kasutatakse järgmiseid põhimõtteid:

- õpet koordineerib koolis HEV koordineerija;
- erivajaduste (sh andekuse) võimalikult varajane märkamine;
- erivajaduste määratlemisel vajaliku tugiteenuse rakendamine ja soodsa arengukeskkonna loomine;
- lapse ja perekonna kaasamine (nt nõustamine, arenguestlused, ümarlauad);
- spetsialistide kaasamine, meeskonna- ja võrgustikutöö korraldamine.

HEV õpilasele on toeks järgmised koolitöötajad: klassijuhataja/aineõpetajad, eripedagoog, HEV õppe koordineerija, logopeed, õpiabirühma õpetaja, väikeklassi õpetaja, pikapäevarühma õpetaja, tugiisik ja sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog. Haridusliku erivajaduse märkajaks on kõik õpilasega seotud inimesed (õpilane ise, vanem, õpetaja, treener, jt).

HEV õpilase toetamiseks rakendatakse järgnevaid tugi- ja nõustamisteenuseid: õpiabirühmad ajutiste õpiraskustega õpilasele; õpirühmad logopeedilise abi osutamiseks; individuaalne õppekava; psühholoogiline nõustamine; logopeediline ja eripedagoogiline nõustamine; sotsiaalpedagoogiline nõustamine, vajadusel käitumise tugikava rakendamine; tugiisik koolikorraldusliku meetmena õpilasele; kooliõde teenus; ümarlaud tugivõrgustiku liikmetega. Kool teeb hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamisel koostööd Võrumaa Rajaleidja keskuse ning kohaliku omavalitsuse spetsialistidega.

7.2. Toe korraldamise põhimõtted

Hariduslike erivajadustega õpilase toetamise põhimõtted Kääpa Koolis:

1) HEV õpilase toetamine klassiruumis ehk üldine tugi (0 – tasand)

- õppetöö individualiseerimine – tööjuhendi täiendav selgitamine, töö käigus juhendamine, töö raskusastme reguleerimine, võimalusel materjali jõukohastamine;
- lühemad õppesessioonid, pausid, eduelamust võimaldavad ülesanded;
- õppetöö diferentseerimine – sobiv metoodika ja hindamine, eri tasemel õppe korraldamine, ülesannete mahu vähendamine, logopeediliste õpilaste diferentseeritud hindamine;

- õpikeskkonna kohandamine – sirm, sobiv istekoht, lisa-vahendid (stressipall, istumisvall vms);
- tunnivälised toetavad meetmed – aineõpetaja konsultatsioon ja ainealane järeleaitamine.

Kui eelpool nimetatud tegevustest ei ole abi, siis tuleb leida õpilase toetamiseks tugisüsteemist sobiv meede.

2) Koolisisene meetmete määramine (I – tasand)

Tugimeetme määramiseks/saamiseks tuleb pöörduda HEV õppe koordineerija poole. Koostöös õpilase, klassijuhataja, aineõpetaja, tugispetsialistide ja lapsevanemaga leitakse õpilasele sobivaim tugimeede:

- logopeediline abi;
- eripedagoogiline abi;
- õpiabirühm (aineõpe väikses rühmas);
- individuaalne õppekava;
- aineõpetajate konsultatsioonid;
- pikapäevarühm;
- võimetekohane huvitegevus;
- töö andekate õpilastega (nt suunamine haridusprogrammidesse);
- koduõpe (lapsevanema avalduse alusel);
- koostöö erialaarsti(de)ga;
- koostöö Kagu-Eesti Rajaleidja keskusega/kooliväline nõustamiskomisjon;
- koostöö valla sotsiaaltöötaja ja lastekaitsetöötajaga.

Meetmed määratakse vastavalt vajadusele ning kokkulepped fikseeritakse. Pikemaajalise/spetsiifilisema tugimeetme rakendamiseks või erivajaduse väljaselgitamiseks avatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart (edaspidi ÕIAJK). ÕIAJK täitmist koordineerib HEV õppe koordineerija.

3) Koolivälise nõustamismeeskonna otsusega ning vanema nõusolekul/avalduse esitamisel rakendatavad meetmed (II – tasand):

- koolikohustuse täitmise edasilükkamine;
- õpiraskustega õpilaste klass;
- põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi õpe;
- tundeelu- ja käitumishäiretega laste klass;
- koduõpe (lapsevanema avalduse alusel);
- koduõpe tervislikel põhjustel;
- individuaalne õppekava;
- liitpuudega õpilaste klass;
- spetsiifiliste erivajadustega õpilaste väikeklass;
- vabastus ühest või mitmest kohustuslikust ainest.

Õpilasele määratud tugimeetmete tõhusust hinnatakse vähemalt üks kord õppeaasta jooksul. Selle raames annavad osapooled tagasisidet HEV õppe koordineerijale, tegemaks omapoolseid ettepanekuid õpilase võrgustiku liikmetele edasiseks tegevuseks:

- meetme rakendamise lõpetamine;
- meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil;
- meetme vahetamine või muu meetme lisamine;
- täiendavate uuringute suunamine erialarsti poole;
- koolivälise nõustamismeeskonna poole pöördumise soovitamine.

Tugimeetme(te) tõhususe analüüs ja edasised kokkulepped kajastuvad õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardis (ÕIAJK). Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart on dokument, kuhu koondatakse erinevate osapoolte (klassijuhataja, aineõpetajate, lapsevanema (arenguvestluse tulemusel), õpilase ning spetsialistide) märkamised õpilase toimetuleku kohta.

7.3. Õpilase ja vanema teavitamine

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning teevad koostööd tugispetsialistidega, sh täidavad regulaarselt ÕIAJK. HEV õppe koordinaator korraldab koostöös õppe- ja arendusjuhiga õpet vastavalt õpilase vajadustele. HEV õpilaste juhtumite arutamiseks kutsutakse kokku aineõpetajate ja tugispetsialistide ühine ümarlaud, kuhu vajadusel kaasatakse õpilane ja lapsevanem. Ümarlauas lepatakse kokku edasises õppekorralduses. HEV koordinaator teavitab õpilase vanemat tugiteenuse vajadusest ja rakendamisest Stuudiumi kaudu või paber kandjal.

7.4. Lihtsustatud õppekava koostamise alused ja ülesehitus

Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Õpilasele koostatakse individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Igale lihtsustatud õppe õpilasele on koostatud ÕIAJK. Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse ÕIAJK olevast teabest.

Lihtsustatud õppe sisu on suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt. Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohandada oma käitumist ja õpitegevust.

Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane järgib üldlevinud väärtusi, teab, et igal teol on tagajärg ning tunneb end riigi kodanikuna. Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja väärtustab praktilist tööd ning on valmis täiendus- ning kutseõppeks. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö erinevate osaliste vahel (õpetajad, tugispetsialistid ja lapsevanemad). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli (Rajaleidja, KOV, SKA).

Lihtsustatud õppe puhul tuleb arvestada õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl. Jaotus tuleneb õpilaste arengu seaduspärasustest – muutustest õppijate kognitiivses arengus ning kõne ja isiksuse arengus. Lihtsustatud õppe puhul esitatakse õpitulemused ainekavades kooliastmeti ja klassiti. Õpitulemuste esitamine klassiti toetab õppe planeerimist vastavalt õpilase potentsiaalsele arenguvallale ning võimaldab seada õpilasele jõukohaseid õppe-eesmärke.

Lihtsustatud õppel õppiv õpilane sooritab eesti keele, matemaatika ja valikaine koolieksami, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 30 lõike 2 alusel kehtestatud tingimustest ja korrast. Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel lihtsustatud õppe õpilasele, kelle õpetamise aluseks on individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

Õppenõukogu otsuse alusel võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud taotluse põhjal anda põhikooli lõputunnistuse ka lihtsustatud õppes õppivale õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines viimane aastahinne „nõrk” või „puudulik” või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

7.4.1. Õppekorraldus

Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet.

7.4.2. Lihtsustatud õppe õppe- ja kasvatuseesmärgid

Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Aitab kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimete kohast tööd ning määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna. Lihtsustatud õppele kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatuseesmärke ning pädevusi. Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel, õppesisu ja omandatavaid oskusi seostatakse igapäevaeluga.

7.4.3. Lihtsustatud õppe põhimõtted

Lihtsustatud õppes lähtutakse põhimõttest, et igäühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi. Tähelepanu pööratakse sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduste mõistmisele; oma võimaluste teadvustamisele. Lihtsustatud õppes suunatakse õpilast omandama sotsiaalseid kogemusi: täitma ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja tagasisidestamist. Oluline on õpetaja ja õpilaste omavaheline kontakt ühistegevuses, heatahtlik ja toetav keskkond.

7.4.4. Hindamine

Lihtsustatud õppes kohaldatakse hindamisel põhikooli riiklikus õppekavas hindamise kohta sätestatud. Hindamisel lähtutakse individuaalses õppekavas välja toodud õpitulemustest.

8. KARJÄÄRIÕPPE KORRALDAMINE

Läbiva teemana toimub ainetundides ja õppetööd toetavates tegevustes elukestva õppe ja karjääri planeerimine alates I kooliastmest, kus käsitletakse elukutseid tutvustavaid teemasid; viiakse läbi enesetunnetuslikke ülesandeid, mille abil kujuneb õpilasel pilt iseendast ja oma võimetest.

III kooliastmes viiakse läbi karjääriõpetust ja kutsesuunitkust lõimitult erinevate ainetundidega. Klassijuhataja ja karjääriõpetaja eestvedamisel tehakse koostööd piirkonna Töötukassa karjäärispetsialistidega, kes viivad läbi temaatilisi töötubasid, teste ja õpilaste nõustamist. Arenguvestlustel suunatakse õpilast ja tema vanemat tegelema õpilase edasiõppimise võimalustega põhikooli lõpus.

9. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

Esmane kontaktisik kodu ja kooli vaheliseks koostööks õpilasele ja lapsevanemale on klassijuhataja. Kool tagab õpilasele ning lapsevanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Kooli vastutusallas oleva teavitamise ja nõustamise sisu, teavituse koht ning vastutavad isikud on välja toodud allolevas tabelis 2.

Teavituse ja nõustamise sisu	Teavituse koht	Teavituse ja nõustamise teostaja
Kooli õppekava ja selle muudatused	Kooli koduleht (dokumendid); Lastevanemate koosolekud Hoolekogu koosolek	Õppe- ja arendusjuht, infojuht klassijuhataja Klassi hoolekogu esindaja tagab koosolekutel käsitletud teemade ülevaate
Algava trimestri jooksul omandatavad ainealased õpitulemused, õppesisu ja õpitulemuste hindamise viisid	E-päevik, õpilaspäevik	Aineõpetaja
Tunnikontrollis, kontrolltöös, arvestuses hinnatavad õpitulemused	E-päevik, õpilaspäevik	Aineõpetaja
Tunnikontrollis, kontrolltöös, arvestuses saadud hinde kirjalik tagasiside õpilasele ja lapsevanemale	E-päevik või õpilaspäevik – hinne ja/või hinde kommentaar	Aineõpetaja
Tagasiside õpilase käitumise ja hoolsuse kohta trimestri lõpus	E-päevik või õpilaspäevik – hinne ja/või hinde kommentaar	Klassijuhataja
HEV õpilase õppe korraldamine	Koosolek, arutelu või ümarlaud	HEV koordineerija, tugimeeskond, aineõpetajad

Kooli psühholoogi teenus	Koduleht	HEV koordineerija, psühholoog, infojuht
Kooli eripedagoogiline/logopeediline teenus	Koduleht	eripedagoog/logopeed, infojuht
Teave sündmuste ja õppereiside kohta	Kodulehe/Stuudiumi kalender Stuudiumis e-kiri klassi õpilastele ja vanematele	Sündmuse korraldaja, infojuht
Tagasiside sündmustest	Koduleht, Facebook, Võru valla leht	Sündmuse korraldaja, infojuht
Lapsevanema nõustamine õpilase arengu toetamises	Arenguveustus	Klassijuhataja
Lapsevanema informeerimine kodukorra rikkumistest, põhjusest puudumistest	Telefonikõne, Stuudiumi vestlus, märkus	Klassijuhataja, juhtumiga tegelev isik
Lapsevanema nõustamine kodus õppimises	Õpilast õpetavate aineõpetajate koosolek, kus viibib ka lapsevanem	Klassijuhataja
Päevakava	Koduleht, teadetetahvel	Õppe- ja arendusjuht, infojuht
Õpetajate konsultatsioonide ajad	Koduleht, teadetetahvel	Õppe- ja arendusjuht, infojuht
Tundide asendused	Stuudium	Aineõpetaja, õppe- ja arendusjuht, klassijuhataja

Tabel 2. Teavitamine ja nõustamine

10. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

Õpetajad töötavad kord kuus arendusgruppides. Lisaks on vaba võimalus koostööd planeerida teiste õpetajatega neile sobival ajal ja omavahelisel kokkuleppel. Nii õpetajatevahelist kui ka õpetaja enda individuaalset tööd planeerides jälgitakse ainevaldkondade lõimingu võimalusi ning läbivaid teemasid. Eesmärgiks seatakse üldpädevuste saavutamine läbi erinevate õppe- ja kasvatustööd toetavate tegevuste. Õppetööd planeerides püütakse kujundada ühiskonnas aktsepteeritavaid käitumisharjumusi ning luua õpilastele võimalusi õppida eeskujuks olemise kaudu. Õpetamise aluseks on riiklikes ainekavades määratletud kooliastme lõpuks saavutatavad õpitulemused. Õppesisu käsitlemisel teeb õpetaja valiku arvestusega, et klassiti kirjeldatud õpitulemused, üldpädevused ning valdkonna- ja ainepädevused oleksid saavutatud.

Õpetaja teavitab trimestri alguses õpilasi trimestri jooksul läbitavatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja kriteeriumidest ning planeeritavatest üritustest. Vastav informatsioon edastatakse õpilastele suuliselt või kirjalikult e-päeviku/Stuudiumi kalendri või õpilaspäeviku kaudu.

Õpetajate töö planeerimise põhimõtted:

- 1) määratletakse õpitulemused, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada;
- 2) õpitulemused seostatakse üldpädevustega, läbivate teemadega ning leitakse lõimingu võimalused;
- 3) kavandatakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest tulenevalt hindamine (hindamismeetodid ja –kriteeriumid);
- 4) lähtuvalt õpitulemusest ja hindamismeetoditest valitakse õpetamismeetodid.
- 5) tehakse koostööd õpilase arengu vajadusi arvestades- õpitulemuste astendamine, IÕK, koostamine, üld- ja tugimeetmete planeerimine ja läbiviimine.
- 6) Töötatakse välja ja lepitakse kokku käitumisviisid õpilaste sotsiaalsete oskuste toetamiseks.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras;
- 5) tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 6) luuakse võimalusi õppimiseks ja toimetulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 7) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet distantsoõpet, digiõppepäevi jms);
- 8) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 9) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust;
- 10) leitakse ainevaldkondade õppeainete ühisosa. Lõimingu saavutamiseks kujundatakse õppekeskkonda, teostatakse õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust seades ühiseid õppe-eesmärke ning määrates erinevaid õppeaineid siduvaid probleeme ja mõisteid.

11. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Kääpa Kooli õppekava koostamine ja arendamine toimub koostöös õpilaste ja õpetajate, juhtkonna, kooli hoolekogu, lastevanemate, koolipidaja, teiste õppeasutuste ja organisatsioonidega. Kääpa Kooli õppekava koostamise ja arendamise korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. (PGS – § 17 lg Andmed kooli õppekava kohta kantakse hariduse infosüsteemi õppekavade ja koolituslubade alamregistrisse. (PGS – § 17 lg 3). Kooli õppekava on avalikustatud kooli veebilehel

